

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37)

Rättsmedicinalverket har ombetts yttra sig över departementspromemorian om Åldersbedömning tidigare i asylprocessen. Rättsmedicinalverket har inga synpunkter på de förslag till ändringar i utlänningslagen respektive utlänningsförordningen som läggs fram i departementspromemorian.

Rättsmedicinalverket fick den 19 maj 2016 i uppdrag av regeringen att med stor skyndsamhet påbörja genomförande av medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd (Ju2016/03931/Å). Myndighetens arbete med att utveckla och organisera arbetet pågår för närvarande och har rapporterats till regeringen den 15 november 2016 (dnr X16-90206).

Rättsmedicinalverket noterar att det inte finns något förslag om ändring i utlänningsdatalagen som ger uttryckligt stöd för Migrationsverket att överföra personuppgifter till Rättsmedicinalverket. Det förutsätter att uppgiftslämnandet kan ske med stöd av de allmänna bestämmelserna i utlänningsdatalagen. Uppgiftslämnande mellan myndigheterna med stöd av denna lag sker redan i dag i samband med DNA-analyser i ärenden om anhöriginvandring.

Promemorian innehåller förslag till ändringar i utlänningsförordningen som innebär att Migrationsverket ska informera utlänningen om att konsekvensen av ett nekat samtycke till medicinsk åldersbedömning utan godtagbar anledning kan bli att han eller hon bedöms ha fyllt 18 år. Rättsmedicinalverket vill i det här sammanhanget påtala att en förutsättning för att myndigheten ska kunna göra medicinska åldersbedömningar och behandla personuppgifter är att uttryckligt samtycke har lämnats i enlighet med 15 § personuppgiftslagen (1998:204).

Det finns för närvarande inga metoder för medicinska åldersbedömningar som kan bestämma en individs exakta ålder. Rättsmedicinalverket kommer att utfärda ett rättsmedicinska utlåtanden om ålder som skickas till Migrationsverket. I utlåtandet kommer det att anges en viss grad av sannolikhet

för att personen är över eller under 18 år. Rättsmedicinalverket kommer därmed inte att ange någon exakt ålder. Om åldersbedömningar görs tidigt i asylprocessen, kan de medicinska åldersbedömningarna komma att få en större betydelse som bevismaterial, eftersom annan bevisning och information saknas i detta skede jämfört med senare i processen.

Förslaget att Migrationsverkets beslut om ålder ska kunna överklagas till migrationsdomstolarna innebär sannolikt inte bara att Migrationsverket får fler överklaganden att hantera och att domstolarna får en ökad måltillströmning, utan även att Rättsmedicinalverkets medarbetare kommer att höras som sakkunniga i domstol i större utsträckning när det gäller de medicinska åldersbedömningarna.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017. Det är i dagsläget svårt att bedöma i hur många asylärenden som det kommer att bli aktuellt med medicinska åldersbedömningar tidigt i processen. Rättsmedicinalverket vill dock uppmärksamma regeringen på att verksamheten beräknas komma i gång under första kvartalet 2017. Det finns för närvarande inga säkra bedömningar på antalet pågående ärenden hos Migrationsverket där det är aktuellt att göra medicinska åldersbedömningar, men siffran har av Migrationsverket bedömts som relativt stort. När åldersbedömningar även ska göras tidigare i processen finns det risk för att det under den första tiden kan uppstå viss köbildning vid Rättsmedicinalverket.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Monica Rodrigo. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Anton Svensson deltagit. Projektledare Ann Lemne har varit föredragande.

Monica Rodrigo

Ann Lemne